

Kopia till:

Trafikverkets remissyttrande över Uppgiftslämnarservice för företag

Sammanfattning

Trafikverket anser att utredningens förslag i grunden är bra, det innebär fördelar för både myndigheter och företag samtidigt som det kan genomföras utan orimliga kostnader.

Vi anser dock att det är för tidigt att genom den föreslagna förordningen göra anslutningen obligatorisk. Det finns brister i förordningen samtidigt som tillämpningarna behöver justeras. Att fastställa förordningen för tidigt kommer minska flexibiliteten och försvåra arbetet med justeringarna. Att regeringen tydligt markerar avsikten att uppgiftslämnarservice gäller alla är viktigt men andra vägar att göra det bör prövas innan förordningen träder i kraft.

De viktigaste skälen till justering av förslag till förordning och nuvarande tillämpning är:

- Det är tveksamt om all informationsinsamling som uppfyller förordningens kriterier bör omfattas
- Det finns informationsinsamling som är undantagen trots att företagen troligen tycker att den ökar deras administrativa börda.
- Tidplanen bör utformas så att myndigheterna ges en rimlig möjlighet att genomföra de åtgärder som krävs

Bedömningen bygger på två erfarenheter av nuvarande tillämpning

1. Delar av informationsinsamlingen sker som del i en långsiktig och väl etablerad relation mellan företag och myndighet. Rapporteringen sker med hjälp av IT-stöd utvecklade för den specifika situationen. I dessa fall är nyttan för företagare marginell av att uppgiftskravet publiceras i verksam.se och anslutning till sammansatta bastjänsten genomförs.
2. Att informationsinsamling i de situationerna ibland är författningsreglerad men i andra liknande situationer är reglerad i avtal gör att det kan uppfattas som inkonsekvent vad som Uppgiftslämnarservice omfattar.
3. Vissa företagsinitierade uppgiftskrav faller rimligen inte inom det företagen upplever som administrativ börda. Trots att det är författningsreglerat vilken information som företagen ska lämnas in bör vi ompröva om de bör ingå. Ett exempel på det är att Ansökan om skadestånd betraktas som ett uppgiftskrav.

Borlänge 2015-10-20

Generaldirektör Lena Erixon

Trafikverkets bedömning av förslaget

Kapitel 1 Förslag till förordning om företagens uppgiftslämnande §2 sid 43 Denna förordning gäller myndigheter under regeringen

Vi anser att även kommunala myndigheter ska omfattas. Syftet med förordningen är att minska företagets börda med uppgiftslämnande. Eftersom uppgifter som ska lämnas till kommunala myndigheter troligen utgör en betydande del av rapporteringsbördan kommer målet inte nås om inte alla myndigheter omfattas.

Kapitel 1 Förslag till förordning om företagens uppgiftslämnande §5 sid 44 Definitioner och kap 7.6 Målgrupp

Vi anser att utredningens definition av företag och vad som utgör ett uppgiftskrav samt beskrivningen av "området företag och företagande" är för oprecis. Oklarheten vad som ingår har kraftigt försvårat det arbete Trafikverket lagt ned. Otydligheten kan hanteras så länge anslutning är frivillig men det vore olyckligt om förordningen gör anslutning obligatorisk samtidigt som det är tydligt vad som omfattas.

Det bör även klargöras om kravet gäller alla företag eller bara svenska företag och hur företag som företräds av personer utan personnr och Svensk e-legitimation skall hanteras.

Ett alternativ vore att släppa begränsningen till företag och ställa krav på att myndigheterna skall underlätta arbetet med att lämna uppgifter oavsett vem som är motpart. För flera av Trafikverkets uppgiftskrav saknar organisationsformen betydelse, de kan tom gälla privatpersoner.

Avsnitt 1 Förslag till förordning om företagens uppgiftslämnande §5 Definitioner sid 44 Grundläggande uppgifter

Vi anser att definitionen är bra men det bör preciseras vad som avses med "regelmässigt eller ofta" samt "Flera myndigheter" innebär.

Skälet är att de myndigheter som under Bolagsverket/Tillväxtverket samarbetat kring skapande av uppgiftskravsregistret har arbetat utifrån en snävare definition där uppgifter som bara hanteras av ett fåtal myndigheter har exkluderats. Att göra detta har varit nödvändigt för att gå i mål med förberedelsearbetet men det kommer inte leda till den minskning av arbetsbördan för företagen som motiverar insatsen. Det bör därför göras tydligt att det som idag omfattas av grunduppgifter bara är en början och att framtida utveckling kommer innebära återanvändning även av uppgifter som bara samutnyttjas av en mindre krets av myndigheter. Observera att en sådan utveckling kommer medföra att antalet producerande myndigheter blir betydligt större med den inriktningen. Den tekniska lösningen måste därför granskas utifrån den nya förutsättningen att många, kanske alla, myndigheter kommer betraktas som "bästa källa" för någon uppgift.

Avsnitt 1 Förslag till förordning om företagens uppgiftslämnande §5 Definitioner sid 44 Uppgiftskrav

Vi anser att definitionen är för vid och bör begränsas alternativt att samtliga uppgiftskrav inte borde vara obligatoriska

Skälet till det är att vissa uppgiftskrav knappast ingår i det som företagare upplever som en administrativ börda för att lämna uppgifter och att "onödiga" poster i uppgiftskravsregistret snarare försvårar än hjälper. Ett exempel på detta är skadeståndsansökan. Troligen är det få företagare som uppfattar ansökan som ett krav från myndigheter trots att informationsinsamlingen är författningsreglerad.

Vi ser även att det finns fördelar för företagen om vi ansluter fler e-tjänster och uppgiftsinsamling till sammansatta bastjänsten än de som är författningsstyrda och därmed ingår i uppgiftskravsregistret. Ett klagörande om det är tillåtet att ansluta e-tjänster som inte hanterar uppgiftskrav är önskvärt

Kapitel 1 Automatiserad samordning av grundläggande uppgifter för företag §11 Det skall finnas en automatiserad funktion för förmedling av grundläggande uppgifter om företagen mellan myndigheter sid 45 och §12 De myndigheter som anges i bilagan till denna förordning ska ansluta till den automatiserade funktionen

Vi anser att ordvalet i paragrafen är olämpligt när förordningen ställer krav på att uppgifter skall förmedlas **mellan myndigheter**. Möjligen bygger även ordvalet på en, i vår mening, olämplig syn på hur återanvändningen av uppgifter skall ske.

Skälet är att det i onödan blockerar möjligheten att tillämpa förordningen på ett alternativt sätt.

Vi föreslår att kravet uttrycks som en skyldighet att använda en automatisk funktion för förmedling av uppgifter om företaget **till företrädare för företaget** när dessa fullgör uppgiftskrav. Då blir det möjligt att för myndigheterna att utforma e-tjänster där grunduppgifterna hanteras i ett "eget utrymme" som företagaren har exklusivt förfogande till och själv kan välja om de skall användas för att fylla i ansökan/anmälan eller ej. Med den utformningen förmedlar myndigheterna bara uppgifterna som led i en teknisk bearbetning och de blir inte allmänna handling. Efter att företagaren lämnat e-tjänsten kan företagarens eget utrymme rensas och frågorna om sekretessreglerna tillåter överföring av uppgifterna till myndigheten blir aldrig aktuella.

I linje med detta bör §13 *"Bolagsverket får, inom ramen för den automatiserade funktionen, hantera de grundläggande uppgifterna enbart som led i teknisk bearbetning för mottagarens räkning"*

Utvidgas till *"Bolagsverket och konsumerande myndigheter får..."*.

Med en ovanstående utformning uppnås samma nyttoeffekter men med färre nackdelar i form av integritetsproblem, att överföringen innebär att allmänna handlingar ska hanteras som inte går att undvika om den konsumerande myndigheten får direkt tillgång till dem.

§12 innebär en obligatorisk anslutning. Innan förordningen träder i kraft bör erfarenhet från olika branschers användning samlas in.

Skälet är att det inte är självklart att all rapportering/anmälan/ansökan blir enklare för företagen av att berörda myndigheter ansluter sina IT-system till sammansatta bastjänsten. Exempel på detta är de fall där rapporteringen sker som del i ett långsiktigt samarbete mellan samverkande parter och när det utförs genom att företagets personal har behörighet att använda myndighetens IT-stöd. I de fallen ger sammansatta bastjänsten och publicering i verksamt.se inte samma nytta för företagen.

Trafikverket anser att följande bör utredas ytterligare

Kapitel 4.3.4 Organisation, finansiering och Samhällsekonomiska effekter stycke 2 "Förslaget ska finansieras av anslutna myndigheter".

Utredningen föreslår ingen nivå på avgifterna eller modell för fördelning av de gemensamma kostnaderna. Därmed är det inte möjligt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna för myndigheterna. Att uppgiftslämnarservice skall vara avgiftsfritt för företagen och finansieras av

myndigheterna är rätt princip men Trafikverket ifrågasätter om det är lämpligt att fördela de gemensamma kostnaderna. Det kan motverka myndigheternas anslutning. Väljs trots det avgiftsfinansiering bör fördelningsmodellen bygga på antalet uppgiftskrav eller antalet insamlade uppgifter

Användning av verksamt.se innebär att det för företagaren blir otydligare vem motparten är. Detta gäller särskilt när single-sign-on och bra integration skapat en sömlös övergång från verksamt.se till myndighetens e-tjänst. Larm om falska web-platser, bedrägeriförsök och virus ökar medvetenheten om att aldrig använda internet-tjänster man inte litar på. Utredningen bör därför kompletteras med studier av hur tillit och förtroende för e-tjänster, benägenheten att lämna uppgifter liksom myndigheternas varumärke påverkas av att användarkontakten flyttar från myndighetens web-plats till verksamt.se.

Det som Uppgiftslämnarutredningen föreslår är bra, både för företagen som både kommer minska sin rapporteringsbörda och få sina ärenden snabbare handlagda och för myndigheterna vars merarbete till följd av felaktiga kontaktuppgifter kommer minska. Att hantera basuppgifter är dock inte tillräckligt för att nå regelförenklingsmålen. Arbetet bör drivas vidare med utbyte av fler uppgifter även om de inte förekommer i alla myndigheters insamling. Konceptet bör även utökas med hantering av nästlade uppgiftskrav. Exempelvis borde en ansökan hos Trafikverket automatiskt kompletteras med uppgift om att företaget har fått de tillstånd hos Transportstyrelsen som förutsätts i vår handläggning. Framförallt skulle detta förkorta handläggningen vilket både företaget och Trafikverket skulle ha nytta av.

Trafikverket har många kontakter med företag som har sitt säte utanför Sverige. Önskvärt är därför att andra länders motsvarigheter till Skatteverket, Bolagsverket och SCB kan inlemmas i kretsen av producerande myndigheter.

Allmänna synpunkter som är väsentliga i sammanhanget men inte direkt kopplade till förslagen i betänkandet

Uppgiftslämnarservice bygger i grunden på att företag företräds av personer vars identitet kontrolleras med e-legitimation. Det förutsätter även att uppgifter om vem som har rätt att företräda ett företag kan kontrolleras maskinellt.

Avsaknaden av ett myndighetsgemensamt behörighets eller företrädarregister alternativt en beslutad standard för hur uppgifter om utsedda företrädare skall publiceras på Internet medför risk att såväl detta initiativ som Mina Meddelanden misslyckas. Det är mycket angeläget att arbetet med att lösa frågan återupptas eftersom det för Trafikverket är vanligt att kontakten sker med andra personer än firmatecknare.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Lena Erixon.

Roger Fagerud, Kommunikation har varit föredragande.

I den slutliga handläggningen har Britt-Marie Calles (central funktion Kommunikation), Hans Rönnegård (central funktion IT), Olle Mornell (verksamhetsområde Underhåll), Bengt Johansson (verksamhetsområde Underhåll), Paula Sjöstedt (verksamhetsområde Planering), Kenneth Håkansson (verksamhetsområde Planering), Per Wenner (central funktion Strategisk Utveckling) och Christer Härrskog (central funktion Strategisk utveckling) deltagit